

ژورنال کلاب‌ها جلسات آموزشی دوره‌ای هستند که در آن افراد بر طبق برنامه مشخص و منظمی، مقالات اخیر منتشر شده در متون علمی را نقادانه ارزیابی می‌کنند. ژورنال کلاب یکی از روش‌های مقبول جهت ارتقاء دانش پزشکان با مرور و بحث درباره متون پزشکی است و امروزه نقش مهمی در تربیت دانشجویان دوره‌های تخصصی دارد. ژورنال کلاب از آغاز تا کنون تغییرات زیادی کرده است. این روش در حال حاضر در مراکز آموزشی پزشکی و برنامه‌های آموزش دستیاران تقریباً در تمام زمینه‌ها دیده می‌شود.

اهداف برگزاری ژورنال کلاب

الف: آموزش و ارتقای توانمندی‌های پژوهشی

- ارزیابی نقادانه مقالات علوم پزشکی
- آموزش آمار و اپیدمیولوژی
- یادگیری متدولوژی پژوهش
- آشنایی با مجلات معتبر در فیلد تخصصی برای چاپ مقاله
- ایجاد جرقه‌هایی برای انجام پژوهش

ب: آموزش و ارتقای توانمندی‌های رشته تخصصی

- آشنایی با موضوعات روز در رشته تخصصی
- عملکرد مبتنی بر شواهد (EBP) در طبابت و تدریس
- آماده شدن جهت امتحانات مورد

- بحث در مورد عدم قطعیت‌ها (Controversies)
- ارتقای توانایی‌های بالینی دستیاران
- ایجاد پیوند بین دانش انتشار یافته و مشکلات بالینی

مراحل اجرایی برگزاری ژورنال کلاب

الف: تدوین برنامه درسی

تدوین برنامه درسی مشخص اهمیت بسیاری دارد. ابتدا

باید برنامه درسی تهیه و سپس از ژورنال کلاب به عنوان وسیله دستیابی به اهداف آموزشی استفاده شود.

ب: تعیین اهداف

قدم مهم بعدی مشخص کردن هدف ژورنال کلاب است. هدف عمومی تمام ژورنال کلاب‌ها به روز کردن اطلاعات شرکت کنندگان است، ولی اهمیت آن در برنامه‌های آموزشی متفاوت است. هدف دیگر تاثیر بر بهبود مهارت‌های بالینی است و در نهایت بعضی از مراکز، ژورنال کلاب را با هدف آموزش روش‌های ارزیابی انتقادی برگزار می‌کنند. محتوای مقاله‌ها با توجه به اهداف انتخاب می‌شوند. زمانی که هدف برگزاری ژورنال کلاب به روز کردن اطلاعات است بحث در مورد چند

مقاله یا یک مقاله مروری توصیه می‌شود، در حالی که برای دستیابی به هدف ارتقاء توان ارزیابی انتقادی، بطور معمول مقاله‌های کمتری انتخاب می‌شوند که با جزئیات بیشتر مورد ارزیابی قرار می‌گیرند.

ج: انتخاب گرداننده

گرداننده ژورنال کلاب می‌تواند یک دستیار ارشد یا یک عضو هیات علمی باشد. این فرد باید علاقه مند به آموزش و معتقد به نقش ارزنده ژورنال کلاب باشد.

د: ایجاد علاقه در شرکت کنندگان

اهمیت ژورنال کلاب باید نسبت به سایر روش‌های آموزشی مشخص شود. برای ایجاد علاقه‌مندی در شرکت کنندگان، مشارکت فعال و حمایت دست اندرکاران آموزش مانند رئیس بخش، سرپرست آموزش دستیاران و دستیار ارشد اهمیت دارد. سایر عوامل مهم عبارتند از: انتخاب عنوان‌های جالب، بحث انگیز و مرتبط با نیاز شرکت کنندگان و مطالعه قبلی مقاله توسط شرکت کنندگان.

ه: افزایش حضور شرکت کنندگان

حضور مداوم عاملی مهم در موفقیت ژورنال کلاب است. لذا ژورنال کلاب باید در فواصل منظم برگزار شود تا همه شرکت کنندگان بتوانند وقت خود را با آن تنظیم کنند. حضور در جلسات ژورنال کلاب باید الزامی و ضروری تلقی شود. حفظ انسجام جلسات مربوط به آموزش مفاهیم مانند آمار و اپیدمیولوژی؛ توانایی هدایت جلسه توسط ناظر و توجه به

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی شاهرود

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی

کمیته آموزش بالینی

(۱)

ژورنال کلاب و برگزاری موثر آن

- معرفی اهداف، قوانین و انتظارات در یک جلسه جداگانه
- شرکت کنندگان از یک رشته و دارای هدف ها و علایق مشترک در یک زمینه تخصصی
- وجود رهبر یا سرپرست یا فرد کلیدی در جلسه
- پایبندی به زمان ثابت و مشخص (مثلا چهارشنبه های اول هر ماه) و شروع و خاتمه به موقع
- انتخاب عنوان های جذاب، بحث براگیز و مرتبط با نیاز شرکت کنندگان و در راستای اهداف ژورنال کلاب
- حفظ انسجام جلسات مربوط به آموزش مفاهیم مثل آمار
- استفاده از کاربرگ های ساختار یافته در جلسه
- حضور متخصص آمار و پژوهش در جلسه
- حضور اساتید در جلسه ژورنال کلاب
- خاتمه دادن به ژورنال کلاب با نتیجه گیری نهایی از کاربرد آن در ستینگ واقعی
- الزام به مطالعه مقاله پیش از جلسه
- حضور و غیاب افراد (اجباری بودن حضور به ویژه در ژورنال کلاب کنجانده شده در برنامه درسی)

منبع: حسینی، سید مسعود. ژورنال کلاب و برگزاری موثر آن.

مجله دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی قزوین. ۱۳۸۱

(۲۲)

اهداف و انتظارات شرکت کنندگان از دیگر عوامل موثر بر افزایش حضور شرکت کنندگان است.

ارزشیابی ژورنال کلاب

بهترین راه ارزشیابی، پرسش از شرکت کنندگان در مورد میزان

رضایت آنها از ژورنال کلاب و یا، انجام پیش آزمون و پس آزمون در ابتدا و انتهای دوره برگزاری ژورنال کلاب در مورد مسائل مورد تاکید (آمار و غیره) است.

معیارهای موفقیت ژورنال کلاب

- میزان مشارکت گروه هدف اصلی
- تداوم
- رضایت برگزار کنندگان و شرکت کنندگان
- داکيومنت های ثبت شده از ژورنال کلاب
- محصولات جلسه مثل نامه به سردبیر

نکات کلیدی در موفقیت ژورنال کلاب ها

- داشتن اهداف مشخص و متناسب با گروه هدف و بازنگری آنها به طور مرتب